

MURSKA KRAJINA

II. LETO

Murska Sobota, 28. Julija 1940.

ŠTEV. 30.

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko
Izhaja vsako nedeljo.

UREDNIŠTVO in UPRAVA:

Prekmurska tiskarna v Murski Soboti, odgovoren Hahn Izidor.
Telefon štev. 76.**Rokopisi se ne vračajo.**Cena oglasov na oglasni strani: cela stran 800 Din, pol strani 400 Din.
Cena malih oglasov 15 Din. — Med tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.Naročnina: znaša letno 30, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 72 Din.
Štev. rač. poštne hran. 12.549

Bojišča :

Mir pred viharjem označujejo vsi časopisi splošni položaj preteklega tedna. Nemčija in Italija vršita vsestranske priprave za končni obračun z Angleži, ki pa tudi ne čakajo križek rok na grozeče dogodke. Italija in Nemčija sta si delo razdelile: Nemčija hoče napadati angleški imperij na angleškem otočju samem, Italija pa bo navalila na angleške postojanke v Sredozemskem področju.

Večjih bojov v preteklih dneh ni bilo. Ostalo je kakor prej, le pri običajnih letalskih akcijah, ki naj služijo kot uvod k velikim dogodkom, ki se obetajo v bližnjih dneh.

Nemški bombniki so skoraj sleherni dan napadali angleške pristaniške naprave ter razne tovarne orožja v notranjosti Anglije. Angleži sami priznavajo, da je bilo v teku enega meseca skupno ubitih 336 civilnih oseb, 476 pa je bilo ranjenih.

Italijanski bombniki so napravili dolge polete ter napadli angleško posest na Malti in v Egiptu. Bombardirali so tudi palestinsko luko Hajfo in trdnjavo Gibraltar. Italijanska in angleška poročila pa si o uspehu teh poletov nasprotujejo.

Na morju tudi ni bilo večjih dogodkov. Nemškim podmornicam se je posrečilo, da so potopile zopet nekaj angleških trgovskih ladij. Na Sredozemskem morju pa so potopile eno angleško podmornico in en rušilec.

Italijani pa so v preteklih dneh izgubili veliko vojno ladjo „Bartolomeo Colleoni“. Potopile so jo angleške ladje v Sredozemskem morju.

V Afriki so se boji nadaljevali z nezmanjšano srditostjo. Italijanske čete so na dveh mestih prodrle v angleško ozemlje in sicer v Sudanu in v Keniji. Angleške motorizirane čete pa so izvršile uspešen napad na libijski meji.

Vodja Nemčije je odredil, da se spuste vsi belgijski vojaki domov, ki so bili ujeti pred splošno predajo Belgije. To se pa ne nanaša na častnike in podčastnike, ki bodo ostali še nadalje v ujetništvu.

Od začetka vojne je nemško vojno brodovje oškodovalo britansko mornarico za nad tri milijone ton ladij. Skupno z milijonom ton, ki jih je letalstvo uni-

čilo, znašajo celotne izgube britanske mornarice nad 4 milijone ton.

Anglija bo imela v kratkem 4 milijone vojakov. Te dni so bili vpoklicani letniki 1907. in 1906.

Angleška pomorska oblastva so odredila, da se vse francoske vojne ladje, ki so kjerkoli v pristaniščih Anglije uvrste v službo angleške mornarice.

Vse angleške tovarne orožja in municije delajo po 24 ur na dan in po 7 dni na teden brez prestopa. Anglija se izpreminja v vojno taborišče in v veliko orožarno.

Zunanja politika

Vodja Nemčije Adolf Hitler je imel prejšnji petek pred nemškim državnim zborom, ki se je docela nenapovedano sestal, velik govor, kateremu je prisostvoval tudi italijanski zunanji minister grof Ciano, ki je posebej za to priliko prispel iz Rima v Berlin. Njegov govor so prenašale skoro vse radijske postaje sveta. V svojem govoru je podal razvoj zgodovinskih dogodkov zadnjega časa in naslovil še zadnji poziv na človeški razum z željo, da se ustavi brezsmiselno prelivanje krvi, ker ta borba ni v nikakem razmerju z njenim povodom.

Tri pomembne politične izjave je podal nemški kancelar v svojem govoru. 1.) Sodelovanje Italije in Nemčije je trajno. 2.) Nemško-rusko razmerje je končnoveljavno urejeno. 3.) Poslednji poziv angleškemu narodu pred odločilno borbo. Povdaril je tudi, da je danes Nemčija močnejša kakor kdajkoli in preskrbljena z živežem, surovinami in vojnim materialom.

Hitlerjev govor je našla razumljiv odmev po vsem svetu. Vsi priznavajo njegovo važnost, prevladuje pa mišljenje, da je treba računati z nadaljevanjem vojne. Italijanski časopisi pišejo, da je Hitler vedno pokazal dobro voljo, da se sporazume z Anglijo, a je vedno zadel na gluha ušesa. Angleški odgovor na Hitlerjeve besede pa se glasi: „Hitlerju se ne bo posrečilo zasejati razdor med angleškim narodom in njegovo vlado in da je edini izhod borba do kraja, do končne zmage“.

Nemški časopisi pišejo: „Kancelar Hitler bo na podlagi dobljenih informacij končno sam odločil, ali je odmev na njegov govor v Angliji tak, da je po-

trebno izdati ukaz za napad na Anglijo. Hitlerjeva odločitev bo glede tega padla že ta teden“.

Angleška diplomacija je imela velik uspeh v Ameriki s tem, da se je sedanji predsednik Roosevelt odločil za ponovno predsedniško kandidacijo. Ameriška celina je trenutno skoraj vsa na angleški strani. V gospodarskem pogledu daje to angleški vladi pogum, da sprejme nemško-italijanski napad.

Romunija je pustila 300.000 vojakov domov. Italijanski časopisi pišejo, da se v Romuniji vedno bolj opaža sovražno stališče do Anglije.

Položaj na Balkanu se čedalje bolj pomirjuje in je tako v notranji kakor v zunanji politiki balkanskih držav čim dalje bolj trdna volja po čim večji nevtralnosti. Balkanske države se pošteno prizadevajo ohraniti mir in ga utrditi. V tem smislu pišejo nemški časopisi.

V Ameriki so prepričani, da je po Hitlerjevem petkovem govoru vsak sporazum nemogoč in spopad neizogiben.

Domača politika

Gradbeni minister dr. Krek je bil pred dnevi na Bolgarskem, skupaj s predsednikom Glavne zadružne zveze, bivšim ministrom Gjorgjevičem, na povabilo bolgarskega zadružništva. Naše odposlanstvo je bilo na Bolgarskem slovesno in prisrčno sprejeto. Pred odhodom iz Bolgarije je bil minister dr. Krek sprejet v avdijenci pri kralju Borisu.

Hrvatski voditelj dr. Vladko Maček je praznoval prejšnji teden svoj rojstni dan in god. Po vsem Hrvatskem je bil ta dan pravi narodni praznik, ki je pokazal s kakšno ljubeznijo se oklepa hrvaški narod svojega voditelja. Posebno velike proslave so bile v Zagrebu, kjer je bila zahvalna služba božja ob navzočnosti najvišjih hrvatskih predstavnikov.

Senator in prosvetni minister dr. Anton Korošec, je poslal dr. Mačku naslednjo brzojavno čestitko: „Slovenski narod srčno pozdravlja voditelja hrvatskega naroda ob priliki njegovega rojstnega dne in godu z iskrenimi željami, za dolgo in blagoslovljeno življenje“. Brzojavno je čestital tudi ban dravske banovine dr. Marko Natlačen.

Sedanji prosvetni minister dr. Korošec je podpisal uredbo, ki je uredila, kako se bo vsako leto spopolnjevala medicinska fakulteta na ljubljanski univerzi.

Med našo državo in Slovaško se bodo te dni pričela trgovinska pogajanja v Beogradu.

Hrvatski ban je odredil, da se v vsakem srezu banovine Hrvatske na rojstni dan dr. Mačka na novo obleče po en siromašen, priden učenec osnovne šole ter v vsakem mestu in vsakem srezu obdaruje po ena siromašna, poštena rodbina. Ban je v to svrhu odredil kredit 112.000 dinarjev.

Med našo državo in Grčijo je bil te dni podpisan trgovinski sporazum, ki poveča dosedanje trgovinske izmenjave med obema državama.

Zunanji minister Cincar Marković je težko obolel na angini. Morali so ga dvakrat operirati. Operacije so uspele in je zunanji minister že na poti okrevanja.

Pomanjkanje kovanega denarja je bilo v zadnjem času opazati v banovini Hrvatski. Zato so policijska ravnanja prejela navodilo, naj aretirajo ljudi, ki širijo vznemirljive vesti, da bo zmanjšana vrednost papirnatega denarja, ki da bo žigosan in da bo za vsakih 100 din odvzetih 30 din.

V teku so pogajanja za vzpostavitev direktnega pomorskega prometa med Jugoslavijo in nevtralnimi državami. Promet bi opravljale naše ladje pod kontrolo italijanskih in angleških kontrolnih postaj. Italijani so že v to pristali, od Angležev pa se to pričakuje.

Svojo hčerko sta ubila

V Gaberju sta živela neka zakonca s svojimi številnimi otroci dokaj urejeno življenje. Pred kratkim pa sta zakonca zvedela o svoji 15 letni hčerki, da je noseča in da bo kmalu porodila. Ta vest je starše silno razburila in sta začela svojo hčerko neusmiljeno pretepavati. Celo ko je že hčerka omagala, še je starša nista pustila, temveč sta jo dalje obdelovala s kolom. Nesrečno dekle je zadobilo tako težke poškodbe, da je kmalu izdihnilo. Zakonca sta bila aretirana in doma čaka kopica nepreskrbljenih otrok sodbo Okrožnega sodišča v Murski Soboti.

Osnovna šola v Murški Soboti

Vprašanje nove osnovne šole v Murški Soboti je bilo dolga leta najvažnejši problem tako občine Murska Soba, kakor tudi vseh ostalih javnih činiteljev. In vendar je to vprašanje kljub vsej nujnosti in važnosti moralo ostati nerešeno vse do leta 1939, ko se je slednjič občini le posrečilo dobiti dolgoročno posojilo pri Državni hipotekarni banki v te svrhe.

Žal, pa je moralo to posojilo do danes ležati kot vloga v denarnem zavodu, čemur je vzrok v raznih ovirah, ki so med tem nastopile. Predvsem je bilo najtežje in najspornejše vprašanje glede določitve stavbišča. Tozadevna komisija, ki se je sestala v Murški Soboti ter pregledala v pošte prihajajoča stavbišča, je iz neznanega vzroka določila stavbišče, ki po mnenju poznavalcev tukajšnjih razmer nikakor ni odgovarjalo temu namenu. Zato je preteklo dosti časa, preden je občina prepričala merodajno nadrejeno oblast, da je za gradnjo osnovne šole edino primerno stavbišče ob Radgonski cesti v takozvanem »Cepičnjeku«, ki ga je občina ravno v ta namen odkupila. Ker pa je bilo vprašanje stavbišča spor-

no, je bilo tudi povsem nemogoče poprej pričeti z izdelovanjem načrtov. In šele takrat, ko je bilo to vprašanje končno vendar rešeno po želji občine, za kar gre zasluga edino županu g. Hartnerju, ki je znal presoditi položaj ter je imel pred očmi tudi gospodarski načrt ter s tem interese občine, je tukajšnji arhitekt g. Novak Franc pripravil načrte, ki jih je kr. banska uprava že tudi odobrila.

S tem so končane vse potrebne predpriprave in danes lahko z veseljem ugotovimo, da dolgoletno vprašanje po zgraditvi nove osnovne šole ni le več vprašanje, temveč že dejstvo. Z razpisom licitacije na dan 14. avgusta t. l. za oddajo prvih del pri gradnji, je postavljen prvi temelj izboljšanja šolstva v naši metropoli. Temu se prav posebno veselijo starši, ki imajo šoloobvezne otroke, da ne govorimo o učiteljsstvu, ki je bilo prav tako izpostavljeno vsem boleznim.

Občinski odbor, ki mu stoji na čelu agilni in velikopotezni župan g. Hartner, je s tem opravil svojo največjo in najpotrebnejšo nalogo za kar bo vsekakor žel med tukajšnjim prebivalstvom popolno odobravanje in zahvalo.

Naši vajenci

Slovenski pregovor pravi: „Kar se Janezek nauči, to Janez zna“. S tem hočemo povedati to, da kar se človek v mladosti nauči, to mu ostane za poznejše življenje, oziroma to zna. Zato je zelo važno, kako narod vzgaja svojo mladino, ker kako si mladino vzgojimo, takšno jo potem imamo. Ni brez pomena, če jo vzgajamo tako, kakor zahtevajo krščanska načela, ali pa jo prepustimo našemu nasprotniku, da jo on vzame v svoje roke in vodi ter izoblikuje po svoje.

Tudi naš obrtniški stan ima svojo mladino, ki se pripravlja za svoj poklic, da se bodo kot bodoči mojstri uveljavili v svoji obrti. Od tega kako, se sedaj postopa in ravna z vajenci, obrtniškim naraščanjem, je precej odvisno, kakšni bodo ti, ko bodo postali mojstri. Pa tudi to je važno s kakšno družbo hodijo in kdo jim izoblikuje njihovo notranjost, kako se jim podaja gledanje na življenje, na njegove teškoče in na reševanje raznih problemov človeške družbe.

Pri nas je življenje vajencev zelo žalostno. Prepuščeni so sami sebi in ni nikogar, ki bi se zanimal zanje, razen mojstrov, ki pa gledajo samo na to, da dobijo iz vajenca čim več koristnega za sebe, dobrobit njihovih učencev pa jim je, vsaj večini, zelo malo pri srcu. Čas bi bil, da se vendar enkrat tudi pri nas začne zanimanje zanje in se jim pomaga do boljšega življenja. Mnogo mojstrov je, ki z vajenci ravna zelo slabo. Vajenec mora biti hlapec in dekla. V mnogih in mnogih mestih mora opravljati dela, ki nikakor ne spadajo v izučitev obrti, v kateri naj se usposobi. Posebno na deželi delajo vse drugo, a skoro najmanj se učijo svoje obrti. Postopanje z njimi je dostikrat ara-

motno in nevredno človeka. Pošilja se ga povsod in vedno mora biti pripravljen, da se nad njim znese mojster ali pa celo pomočniki. Vstajati mora zelo zgodaj, zvečer pa dela dolgo v noč, posebno v zimskem času. Razumljivo je, da pri takšnem stanju vajenec ne more biti zdrav. Dostikrat tudi hrana ni zadostna in tako so vidne posledice v razvoju telesa in v zdravju. Opravljati morajo dostikrat teška in težka dela ter so tako res do skrajnosti izrabljeni. O tem, da bi dobili kako nagrado ali majhno mesečno plačo po 1 letu učne dobe, kar jim po zakonu pripada, pa ni govora. Po navadi je tako, da vajenec poleg obveznosti, ki jih ima do mojstra za časa učne dobe, mora še druge stvari opravljati. Da bi pa mojstri storili napram vajencem to, kar zakon zahteva pa ni govora. Tudi izpolnjevanje verskih dolžnosti ni dano v mnogih slučajih, ker mu mojster še ob nedeljah, ko je za vsakega človeka ta dan posvečen Bogu in počitku, ne da miru. To se pa dogaja predvsem v večjih krajih in mestih. Tako se vajenci navadijo na zanemarjanje verskih dolžnosti, postanejo versko mlačni in od tega je zelo kratka pot, da postanejo potem veri sovražni in njeni nasprotniki. V takem stanju jih potem lahko nasprotniki dobijo za svoje nazore.

Da je tako, smo si deloma sami krivi, ker pri nas ni toliko idealizma, da bi se zavzeli za to mladino in ji pomagali v njenem boju za življenje, ampak jo prepuščamo sami sebi. Mi pa gledamo na vse to, kot da se nas nič ne tiče in ne naredimo ničesar, ko bi se dalo vendar mnogo narediti, pač pa znamo zmeraj mnogo govoriti, kako in kaj bi se naj naredilo, za delo samo pa ne primemo. Če pa gremo na delo, pa gremo bolj iz lastnih interesov

za dosego svojih sebičnih namenov. Manj govorjenja, manj sebičnosti, pa več smisla za skupnost, za splošen dobrobit vsega našega naroda pa bomo videli, da se da nekaj narediti. Samo volje je treba in tega dosedaj na žalost ni bilo. Tako tudi pri vajeniškem vprašanju dosedaj nismo ničesar naredili.

Skrajni čas je že, da se tudi pri nas začne z delom. Vzbuditi je treba stanovsko zavednost, v kolikor še ni in začeti z organiziranjem vajencev. Delavska zbornica ima mladinski odsek za zaščito vajencev in dobro bi bilo, da se tudi pri nas v okviru organizacije začne z delom, ker edino z organizacijo in nesebičnim delom bomo lahko uspešno prišli do boljšega stanja. Če se bo temu vprašanju posvetila prava skrb, uspeh gotovo ne bo izostal.

Cena novi pšenici

Po vesteh iz Vojvodine se je v nekaterih krajih v Vojvodini že pričela žetev pšenice, seveda z zakasnitvijo v primeri s prejšnjimi leti, kar je posledica dolgotrajne zime. V splošnem se opaža, da se je stanje pšenice izboljšalo v primeri s stanjem v juniju. Prihodek bo razmeroma najslabši v Srbiji in Južni Srbiji, v glavnem žitornem predelu naše države v Vojvodini bo letina srednje dobra, v nekaterih pasivnih krajih pa bo deloma prav dobra. Celotni pridelek bo vsekakor kril našo domačo potrebo. Vzorci nove pšenice v posameznih krajih kažejo, da bo kakovost dobra, odnosno zadovoljiva, le ponekod je opaziti nekaj rje na pšenici.

V zvezi z novo žetvijo zanima proizvajalce pa tudi velik del potrošnikov, kakšna bo cena novi pšenici. Na odločilnih mestih o tem še niso končno sklepali. Po beograjskih informacijah pa cena novi pšenici ne bo mnogo nižja, nego znaša sedanja maksimirana cena za odkup stare pšenice. V poučenih krogih zatrjujejo, da bo znašala začetna odkupna cena 215 do 220 din za metrski stot, pri kasnejši prodaji pa je predvidena še posebna premija. Nadalje zatrjujejo, da bo v novi kampanji onemogočeno spekulativno dviganje cen pšenici preko sedanje višine. Sedanje maksimalne cene je smatrati kot maksimum tudi za novo kampanjo, ker se misli, da so pri tej ceni enako upoštevani interesi proizvajalcev in potrošnikov, in bi bilo vsako nadaljnje dvigovanje preko tega nivoja nezdravo s stališča prehrane širokih slojev naroda, na drugi strani pa bi bilo znižanje cene pod nivo odkupnih cen na škodo proizvajalcem.

Moderne okvirje za slike
Post. vložke — Rolesa
dobite najceneje pri
N e m e c J., M Sobot.

GRAJSKI KINO MURSKA SOBOTA

PREDSTAVE:

v četrtek, dne 25. VII. ob 20.30 uri
v petek, dne 26. VII. ob 20.30 uri
v soboto, dne 27. VII. ob 17.30 uri
in ob 20.30 uri

Večfilm

„Bitka o polnoči“

George Bancroft Richard Greene
Preston Foster Nancy Kelly

Drama iz življenja na podmornicah!
Borba na visokem morju med rušilcem in podmornicami!
Lov za podmornico „U 26“!

V nedeljo, dne 28. VII. 1940

ljudska predstava ob 11 uri 15 min.

„BITKA O POLNOČI“

Znižane cene: 2, 3, 5 din.

Dodatek: **Najnovejši „Fox-ov“ tednik**
Naša krila nad našo obalo!

PREDSTAVE:

v nedeljo, dne 28. VII. ob 15.15 uri

ob 17.30 uri

in ob 20.30 uri

v ponedeljek, dne 29. VII. ob 20.30 uri

v torek, dne 30. VII. ob 20.30 uri

Špijonki večfilm

„Špijonka Ta 13 - drugi biro“

Jean Galland Jean Murat
Jeanine Crispin Vera Koréne

Napeta borba in lov za špijonom, ki je ukradel kemično formulo vojnega plina...
Lepa Erna, kot špijonka, abijalka...

Dodatek: **Najnovejši „Metrov-tednik“**
in šale.

CENE PROSTOROM: 10, 8, 5 in 2 DIN.

Podpore združnim zvezam

Iz poročila Privilegirane agrarne banke posnemamo, da so v zadnjih letih prejele posamezne združne zveze v naši državi sledeče podpore: Osrednja zveza v Zagrebu 33 milijonov, Drž. zveza za kmetijski kredit v Beogradu 20 milijonov, Zadržna zveza v Ljubljani 12 milijonov, Zadržna zveza v Splitu 11 milijonov, Glavna zveza srbskih zemljoradniških zadrug v Beogradu 8 milijonov, v Sarajevu 7 milijonov, v Novem Sadu 5 milijonov, Zadržna zveza v Zagrebu 5 milijonov, Zveza kmetijskih zadrug v Sarajevu 4½ milijona in Zadržna matica v Splitu 900.000 din. Teh deset zvez je prejelo skupno nad 87 milijonov dinarjev državne podpore. Zadržna zveza v Ljubljani pa je poleg gori navedene podpore dobila za sanacijo še 63 milijonov dinarjev, ki jih je za to zvezo najela kot posojilo dravska banovina in bo tudi dravska banovina iz svojih proračunov krila obresti in amortizacijo za to posojilo. Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani ni prejela nobene podpore in ni bila deležna nikake pomoči za svoje zadruge iz omenjenega posojila, ki gre v breme vseh davkoplačevalcev v dravski banovini. (Iz Nove dobe.)

Poleg Nove dobe je obširno o tem pisal tudi Trgovski list. Pravilno bi bilo, da bi se razne zadruge same vzdrževale, ne pa da gre njih vzdrževanje v tako veliko breme vseh davčnih obvezancev.

Proda se hiša

z gospodarskim poslopjem in velikim vrtom v **M. Soboti**
Grajska ul. 14.

Ponudbe sprejema **K. Pertot**
Maribor, Kopališka ul. 8.

Nekaj o šolstvu v srezu Murska Sobota

V okraju Murska Sobota je danes 178 oddelkov, žalibog pa manjka 78 učilnic. V zadnjem času se je stanje učilnic nekoliko izboljšalo, saj imamo novo šolo na Cankovi, v Krogu, v Kuzmi pa se prezidalo šolsko poslopje ter se tako pridobilo tudi eno učilnico. Danes je v gradnji nova šolska stavba na Hodošu in v Markovcih, v Andrejcih pa je obstoječe šolsko poslopje v prezidavi. Šolske občine se zavedajo potreb in svojih dolžnosti in gradijo prepotrebna šolska poslopja. Povdarjati pa moramo požrtvovalnost občanov, ki skoraj vse vožnje opravljajo s kulukom. Tudi v Sebeborcih, kjer še nimajo odobrenih načrtov, že pridno navažajo opeko in gramoz. Naš obmejni srez bo imel kmalu nekoliko lepih in modernih šolskih

PLESNA VESELICA privatnih in trgovskih

stavn. Tudi v Murski Soboti bomo dobili v kratkem krasno novo šolo, saj so že odobreni načrti in so razpisana tudi gradbena dela in upati je, da bo kmalu stala nova stavba.

Ob tej priliki še tudi moramo povdariti, da so mnoge šolske občine v zadnji dobi nabavile novo šolsko opremo in pohištvo.

Okraj Murska Sobota s težkimi žrtvami izboljšuje svoje šolske stavbe. Stavljamo za vzgled ostalim šolskim občinam gornje občine z željo, da bi našle posnemovalce.

Štev.: 3184/1

Razglas o licitaciji.

Občina Murska Sobota razpisuje za težaška, zidarska, železobetonska, tesarska in krovsko-kleparska dela pri gradnji nove osnovne šole v Murski Soboti.

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 14. avgusta 1940. ob 11. uri dopoldne v pisarni občinskega urada v Murski Soboti.

Pojasnili in ponudbeni pripomočki so v vpogled v občinskem uradu, odnosno se dobijo proti plačilu napravni stroškov med uradnimi urami istotam ter znašajo za težaška, zidarska in železobetonska dela skupaj Din 150.—, za tesarska in krovsko-kleparska dela po Din 50.—.

Uradno ugotovljeni proračuni znašajo:
Za težaška dela Din 81.894.—
Za zidarska dela v surovem stanju Din 392.473.—
Za železobetonska dela Din 731.848.—
Za tesarska dela Din 113.147.—
Za krovsko-kleparska dela Din 177.818.—
Za surovo stavbo skupaj Din 1.497.180.—

Ponudbe morajo biti nižje kot uradno ugotovljeni zneski.

Natančnejši pogoji za udeležbo pri licitaciji so razvidni iz razglasa v Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine.

OBČINA MURSKA SOBOTA,
dne 13. julija 1940.

DOMAČE VESTI

— **Obisk.** V petek se je mudil nekaj ur v Murski Soboti evang. škof in senator g. dr. Popp Filip, ki je že nekaj dni na oddihu v zdravilišču Slatina Radenci. Obisk g. škofa je bil le privatnega značaja.

— **Sokolska tombola** bo dne 8. septembra. Prireditelji že sedaj naprošajo vsa društva, da ne bi priredili istega dne sličnih prireditiv.

— **Iz Zveze združenih delavcev.** Vse obiskovalce knjižnice Delavske zbornice, katerim je rok za izposojene knjige že potekel, ponovno prosimo, da nam iste čimprej vrnejo, da tako lahko ustrezemo tudi ostalim obiskovalcem. Knjižnica se nahaja v združni sobi Delavskega doma in ima uradne ure vsako nedeljo od 9—11 ure predpoldne.

nameščencev v nedeljo 11. avg.

— **Naznanjam cenj. občinstvu,** da sem začel izvrševati pečarsko obrt v Murski Soboti, Lendavska cesta 8. Izvrševal bom vsa v pečarsko stroko spadajoča dela strokovnjaško in po zmernih cenah ter se cenjenemu občinstvu priporočam za mnogobrojna naročila. — **Zemlak Alojz, pečar.**

— **Izgubilo se je v Bodoncih** eno črno žensko krilo (janka). Najditelja prosim naj jo odda proti plačilu pri Poredoš Janezu v Bodoncih št. 68.

— **Iz bolnice:** S kolesa je padel 54 letni dninar Kamničar Tomaž iz Gibinščaka. Padel je tako nesrečno, da si je zlomil levo roko v ramenu. — 9 letna posestniška hči Makoter Anica iz Cvena je po nesreči padla s kolesa in si pri padcu zlomila levo nogo. — 63 letna viničarka iz Stavenskega vrha je po nesreči padla na mokri travi ter si pri padcu zlomila levo roko. — 20 letni sin gostilničarja Jurša Slavko iz Gornje Radgone je padel z motornega kolesa. Posledice padca so bile precej hude. Zlomil si je roko v levi rami, poleg tega pa je zadobil hujše rane po vsem obrazu. — Mitnjek Franc, 16 letni ključavničarski vajenec iz Murske Sobotice se je pri delu vrezal s pločvino v desno roko. — 9 letni posestniški sin Puhon Jožef iz Bogojine je nesel koso materi, ki naj bi nakosila travo za svinje. Pri hoji pa je fantku spodrsnilo tako, da je padel na koso in zadobil hudo rano na desni nogi. — 35 letni posestniški sin Koroša Franc iz Veržeja je z očetom v gozdu nalagal drva na voz. Pri tem pa je neko močnejše deblo zdrsnilo z voza, mu padlo na levo nogo in mu jo na

LICITACIJA GRAMOZA

se bo vršila

dne 2. avgusta 1940 ob 9. uri.
Okrajni cestni odbor M. Sobota.

večih mestih prelomilo. — Dne 13. t. m. se je vračal z dela 41 letni mlinarski pomočnik Karas Štefan iz Murske Sobotice. Bilo je okrog 11. ure zvečer, ko so ga na cesti v Veščici napadli s koli cigani in ga hudo poškodovali.

— **Požar.** V gospodarskem poslopiju nekega posestnika v Čikečki vasi je 8. VII. izbruhnil požar. Iz dosedaj neznanega vzroka je začelo goreti seno. Domači gasilci, ki so takoj nastopili, so požar pogasili, odnosno omejili, da se ni razširil na sosednja poslopja. Škoda se ceni na 10 000 dinarjev.

pod pokroviteljstvom

— **Kaj se bo vse vršilo v nedeljo v Bakovcih.** Prečastiti g. župnik Kerestur Vince bo odslužil svojo zlato sv. mašo. Ugledni posestnik in mlinar g. Lukač bo obhajal 50 letnico svoje poroke in bo ponovno zaobljubil zvestobo svoji soprogi v obliki zlate poroke. Tam se bo vršila Anina letna buča, pri čemer bodo imeli gasilci svojo letno veselico v prostorih gostilne g. Reicha. Na veselici bo igrala domača gasilska godba, ki je že večkrat dokazala svojo izvežbanost. Temu primerno so priprave v teku, ki bodo gotovo zadovoljile domače in zunanje goste.

— **Neurje.** V nedeljo, dne 21. t. m. je v popoldanskih urah približalo Soboti veliko neurje iz jugozapadne strani. Temni oblaki so zakrili nebo, ki so v spremstvu bliska, groma in viharja spuščali na zemljo množino vode, ki je na mah zalila površino. V okolici Murske Sobotice je bil vihar tako močan, da je raznesel po poljih kupe zložene žetve, na več krajih pa izruval razna drevesa.

— **Popravek.** V zadnji M. Krajini smo pomotoma navedli, da je bil g. Vilagoš Josip s svojim avtomobilom navzoč, ko sta gg. Županek Viljem in Županek Štefan trčila z motornimi kolesi pri Beltincih. Resnica je, da je g. Vilagoš z avtomobilom četrte ure kasneje prišel na mesto nezgode. Nekaj minut je prisluškoval medsebojnemu prerekanju ponesrečencev, potem pa vzel na avto poškodovanega sina g. Županek Viljema in ga odpeljal v bolnico v Mursko Sobotico.

Gasilske veselice

Pod naslovom „Slovenska Krajina“ je Slovenec dne 18. julija t. l. obelodanil članek v katerem priporoča naj bi se omejilo izdajanje dovoljenj za gasilske veselice, ker da davajo povod za pretepe in lahkomišelnost naprav-

ljenje denarja. Gasilci naj bi si na drug način zbirali prispevke za vzdrževanje in spopolnitev gasilskega orodja, ne pove pa na kakšen način si dopisnik to predstavlja.

K temu pripomnimo, da se vršijo gasilske veselice v Prekmurju navadno le tedaj, ko gasilske čete iz območja ene občine končajo svoje okrožne gasilske vaje. Ker je pa pri nas 155 gasilskih čet in ker se okrožne gasilske vaje vrše le v poletnem času, je razumljivo, da so veselice v tem času bolj pogoste, ki pa kljub temu dobro uspevajo in v glavnem mirno potekajo.

Gasilci imajo nalog skrbeti za red

predsednika Združbe trgov.
g. FRANCA ČEHA

na veseličnih prostorih. Če se v kakšnem slučaju nekateri gosti poprimajo in če gasilci posredujejo, se jih nemore smatrati za svajalce marveč le za posredovalce za mir in dostojno obnašanje. V ostalem pa so te prireditve na našem podeželju v narodu ukoreninjene. Udeležuje se jih narod vseh slojev potem, ko je z zanimanjem opazoval izvedbo gasilskih vaj, ki vsakokrat prikazujejo novosti v postopanju.

Poleg tega donajajo takšne veselice gasilskim četam precejšnje denarne dohodke, ki jih pod nadzorstvom župnih uprav uporabljajo za dopolnitev gasilskega orodja, zato smatramo, da omejitev teh prireditiv ni priporočljiva, posebno še ko vemo, da prejemajo gasilske čete le malenkostno denarno podporo za nabavo in popravila gasilskega orodja, brez katerega ni mogoče uspešno nastopati na požariščih.

Ceni. naročnike

našega lista, ki še niso poravnali naročnine, ponovno prosimo, da naj to store čim prej, da s tem omogočijo redno izhajanje lista. Naročnina se plača v knjigarni Hahn Izidorja v M. Soboti.

DKW — ZÜNDAPP MOTORNA KOLESA

v veliki izbiri.

Rezervni deli — PAGUSA
sedeži za sovozača.

NEMEC J. M. Sobota.

Polnjenje vseh vrst akumulatorjev.

Šivalni in pisalni stroji
po znižanih cenah.

Razpis direktorskega mesta

na zasebni dvorazredni trgovski šoli s pravico javnosti v Murski Soboti.

Šolski odbor podpisanega združenja razpisuje mesto **DIREKTORJA**

na svoji dvorazredni trgovski šoli.

Kandidat mora ustrezati pogojem § 51 zakona o srednjih trgovskih šolah točka 2.), ki določa:

Za direktorja na dvorazredni trgovski šoli sme biti postavljen profesor srednje trgovske šole, ki ima položen profesorski izpit in najmanj 10 let državne, prvenstveno učiteljske službe, od teh najmanj 6 let na srednji trgovski šoli.

Nekolkovani prošnji za mesto, je priložiti rojstni ali krstni list, domovnico, dokazila o strokovnih kvalifikacijah ter kratek curriculum vitae. Prejemki po dogovoru.

Prošnje je dostaviti na spodnji naslov najkasneje do 5. avgusta t. l.

Murska Sobotica, 23. julija 1940.

ZDRUŽBA TRGOVCEV za srez Murska Sobotica v Murski Soboti.

SPORT

Maribor: Mura 2:1 (1:1)

V nedeljo je gostoval v Murski Soboti v pokalni tekmi eden od najboljših klubov Slovenije ISSK Maribor, ki je poslal v borbo svoje najboljše moči. Domačini niso mogli postaviti kompletnega moštva in je igralo s prvega moštva le nekaj igralcev, dočim so bili ostali večinoma juniorji. Kljub slabi postavi so se domačini držali zelo dobro in so bili renomiranemu nasprotniku ves čas enakovredni in bi lahko z malo več sreče odločili srečanje v svojo korist.

Tekma je bila ves čas izenačena in sta imeli obe moštvi zelo mnogo zrelih šans. Šele proti sredi prvega polčasa so dosegli gosti radi neprevidnosti domače obrambe vodilni gol. Kmalu nato so domačini dosegli prosti strel, po katerem se je žoga odbila od postavljenega zida h Kukanji, ki je z lepim strelom izenačil. Tudi v drugem polčasu so se menjavali napadi. Pri enem takem napadu gostov je udaril Čagran žogo z roko ob tla. Enajstko so gosti izrabili in so si z njo priborili zmago.

Domačini so igrali požrtvovalno in zaslužijo vso pohvalo. Nedeljska tekma je spet dokazala, da imajo prav oni, ki trdijo, da je boljše imeti sicer slabše moštvo, v katerem se vsak potrudi, da da vse iz sebe, kakor pa moštvo „zvezd“, ki imajo sicer tehnično znanje, manjka jim pa prava borbenost in elan.

Tekmo je sodil prav dobro in objektivno g. Nemec F. iz Maribora.

SLUŽBENE OBJAVE

ZDRUŽBE TRGOVCEV
V MURSKI SOBOTI

Zapisnik

19. redne glavne skupščine združenja trgovcev za srez Murska Sobotica z dne 1. maja 1940. (Nadaljevanje.)

Poročilo ravnateljstva dvorazredne trgovske šole.

Predsednik g. Čeh pojasni zborovalcem, da je poročilo o šolskem odboru podal že tajnik v svojem tajni-

kem poročilu. Poročilo o delovanju šole bo pa podal ravnatelj te šole g. dr. Maks Kovačič, katerega je predsednik istočasno predstavil skupščini.

Ravnatelj gospod dr. Maks Kovačič je poročal takole:

Kakor ste slišali iz poročila, katerega je dal tajnik združenja, je pričel šolski pouk na naši dvorazredni trgovski šoli šele 2. oktobra 1939, ker prej ni bilo šolskega pohoštva. Čim so bile montirane klopi in tabla, se je pričel redni pouk. Prvi teden sem poučeval komercialne predmete sam, po enem tednu se je posrečilo šolskemu odboru dobiti za poučevanje komercialnih predmetov strokovno za to usposobljeno moč v osebi inženirja ekonomije g. Hreščaka Milana, dočim sem sam prevzel predmete, za katerih poučevanje sem usposobljen s profesorskim izpitom. Pouk blagovnanstva, zgodovine trgovine ter gospodarske geografije je zaseden po gg. profesorji gimnazije. Po tej pravkar omenjeni izpremembli, ki se je vršila v drugem tednu meseca oktobra 1939., v pouku ni bilo več motenj izvzemši pouka gospodarske geografije, ki jo je v mesecu januarju tudi poučeval g. inž. Hreščak, ker je moral g. profesor Hočevar na orožne vaje. Ta se je vrnil od orožnih vaj že s 1. februarjem, tako da se je pouk začel v drugem polletju pod popolnoma urejenimi okolščinami. Zdravstveno stanje učencev in učiteljev ni dalo povoda za kako prekinitev pouka. Kljub poznejšemu začetku in odsotnosti prof. g. Hočevarja je učna snov popolnoma predelana v izmeri, kakor je bila razporejena, tako da ni nobenih zaostankov. Uspeh v napredku učencev je zadovoljiv. Res je, da nimamo nobenega odličnjaka, vendar nimamo učenca niti učenke, ki bi ne bil izdelal iz treh ali več predmetov. Ker je takih, ki niso izdelali iz 1 predmeta, pet, ki bi imeli pa ob zaključku šolskega leta možnost opravljanja popravnega izpita, bi dejansko v tem slučaju znašal negativni uspeh le 10 ali k večjemu 15 odstotkov. Tudi vedenje učencev je zadovoljivo: višje kazni od ukora po razredniku ni bilo in še ta je bil izrečen le v enem slučaju.

V teku prvega polletja svojega obstanka si je šola omislila že razmema lepo zbirko učil, predvsem takšnih, ki so jih darovala razna podjetja, kakor Kranjska industrijska družba v Jesenicah, jeklarna v Guštanju, državni rudnik Bor in pa družba „Jugočelik“ v Varešu oz. Sarajevu. Šolski odbor je nabavil tudi 2 zemljevide ter dovolil nakup še tretjega, namreč orografičnega in hidrografičnega Evrope. Položeni so že temelji učiteljski knjižnici, ki šteje danes 47 tekočih števil. Več ko polovico knjig so darovali člani šolskega odbora, manjšo polovico je šolski odbor kupil. Šola je naročena na „Glasnik stručne nastave“, ki ga izdaja ministrstvo za trgovino in industrijo, ter so bile nabavljene tudi vse starejše številke, kolikor jih je bilo mogoče že dobiti. Začela se je akcija beletrističnih knjig v svrhu ustanovitve dijaške knjižnice, ker M.

Sobota nima javne knjižnice, kjer bi se mogli dijaki izposojati knjige. Literarna družina na zavodu ne obstoji niti predpisana Kreditna zadruga. Šolsko vodstvo se je obrnilo že na neko državno trgovsko šolo s prošnjo, naj bi mu ta dostavila prepis pravil takšne zadruge, toda jih doslej še ni prejelo. Čim pa bodo pravila dospela, se bo pristopilo k ustanovitvi zadruge.

Konference so bile 3 redne in sicer 3. oktobra, 19. decembra in 30. januarja. Razredne konference so bile tudi 3 in sicer 9. novembra, 19. decembra in 30. januarja. Vzornih predavanj je bilo dvoje: Dne 23. januarja 1940 je predaval g. inž. Hreščak v uri o trgovinstvu o indosamentu, dne 25. januarja 1940 pa sem v nemški uri sam vsestransko obravnaval berilo: „Ich plane eine Deutschlandreise“. Pismene naloge so bile pregledane v božičnem šolskem odmoru in ni bilo k njim ničesar posebnega pripomniti. Z g. razrednikom sva izvršila hospitacije v smislu obstoječih predpisov. Strokovne konference ni bilo nobene, pač pa smo v zasebnem stiku obravnavali večkrat vprašanja, tičočna se vzgoje ter pouka. Kabineta in delovne sobe šola še nima. Zato o kakem delu v njih ne morem poročati. Proslave so se vršile v I. polletju 3 in sicer 9. oktobra 1939 komemoracija ob 5-letnici smrti Viteškega kralja Mučenika Aleksandra I. Zjedinitelja, dne 1. decembra 1939 ob državnem prazniku in dne 27. januarja na dan Sv. Save kot šolske slave. Izven šole se udelejuje g. inž. Hreščak kot predavatelj v poučnih tečajih, ki jih prireja združba trgovcev, ter kot nastavnik v trgovsko-nadaljevalni šoli za trgovske vajence. Sam predavam v istih tečajih združbe trgovcev, razen tega pa delam slovstveno v sokolski književnosti.

Iz dneva v dan se bolj in bolj opazja, kako potrebna je bila tukajšnja trgovska šola. Nadam se, da bo s pomočjo nastavnikov in s pomočjo šolskega odbora, dobilo tudi Prekmurje ono število za delo v trgovskih in drugih poslovnih kontorijah kvalificiranih moči, ki so mu potrebne.

Številno stanje rednih učencev in njihov napredek ob sklepu I. polletja je bil sledeč:

Učencev je bilo 9, učenk 11, skupaj 20. izdelali so s prav dobrim uspehom 2 ali 10%, z dobrim 9 ali 45%, z zadostnim 2 ali 10%, skupaj je izdelalo 13 od teh moški 6, ženski 7, torej 65%. Niso izdelali iz enega predmeta: 2 moška in 3 ženske skupaj 5 ali 25%; iz dveh predmetov moški 1, ženska 1, skupaj 2 ali 10%; iz več predmetov nobeden. Skupaj niso izdelali 3 moški in 4 ženske torej vsega 7 ali 35%. Po tem rezultatu je učni uspeh povprečno dober.

Blagajniški promet je bil sledeč:

D o h o d k i:

vplsnine	Din 2.900.—
prispevki za zdravstveni sklad	Din 580.—
prispevki za tiskovine	Din 100.—
šolnina	Din 37.435.—
podpora Kreditne banke d. d. v M. Soboti	Din 500.—
skupaj	Din 41.505.—

I z d a t k i:

Osební izdatki	Din 27.025.—
honorarji za pouk	Din 3.850.—
učila	Din 1.150.—
učiteljska knjižnica	Din 1.234.50
dijaška knjižnica	Din 75.—
pisarniške potrebščine	Din 828.50
poštne	Din 112.50
tiskovine in upr. stroški	Din 372.50
gotovina v roč. blagajni	Din 1.283.—
„ v Kreditni banki	Din 5.574.—
skupaj	Din 41.505.—

To poročilo je zaključeno s stanjem dne 30. aprila 1940.

Poročilo vodstva trgovske strokovne nadaljevalne šole.

Predsednik g. Čeh je povabil g. Gabrijelčiča šolskega upravitelja kot vodjo strokovne nadaljevalne šole združbe trgovcev, da poda on za to šolo odnosno poročilo.

Gospod Gabrijelčič se je uvodoma zahvalil za pozdrave, ki jih je bil deležen ob otvoritvi skupščine, ter izrazil zadovoljstvo, da je bil vabljeno na to impozantno skupščino, kateri lahko poroča o življenju in stanju, tega za trgovske vajence tako važne institucije. Nato je segel nazaj v zgodovino nastanka te šole, ki je bila svojčas združena z obrtno nadaljevalno šolo. Šele v letu 1928 je g. Čeh, kot predsednik združenja zahteval, da se za trgovce, oziroma za trgovske vajence, šolanje izloči od šolanja obrtniških vajencev. Leta 1929 se je na obrtni nadaljevalni šoli ustanovil za trgovske vajence poseben oddelek, za katerega je tedaj že združba skrbela, čeprav je bil ta oddelek pod skupnim vodstvom obrtne nadaljevalne šole. Šele leta 1930 1. oktobra je postala ta šola samostojna, z lastnim šolskim odborom in je sprejemala v uk trgovske in gostinske vajence. V tem času je iz te šole izšlo 95. trgovskih pomočnikov, oziroma pomočnikov gostinske stroke. Na honorarjih za učiteljstvo in učila se je izdalo vsega skupaj Din 98.000. Leta 1938 se strokovna nadaljevalna šola pretvorila v občasn timer govski tečaj, s šestmesečnim šolskim poukom in to zaradi tega, ker se ni doseglo potrebno število vajencev, ki je predpisano za redno nadaljevalno šolo. Zaradi te spremembe je spremenjen tudi učni načrt, ki se je skladal s tem tečajem.

(Nadaljevanje sledi.)

Vsem sadnim trgovcem

V soboto, dne 27. julija t. l. bo sestanek vseh trgovcev s sadjem in sadnih eksporterjev in sicer v prostorih restavracije g. Ludvika Bac-a v Murski Soboti, s pričetkom ob 9. uri predpoldne. Sestanek je obvezen za vse v združenju včlanjene sadne trgovce.

Na dnevnem redu so razprave za organizacijo sadne trgovine v letošnji sadni seziji. Hackl Viljem, predsednik sekcije sadnih trgovcev Združbe trgovcev v Murski Soboti.